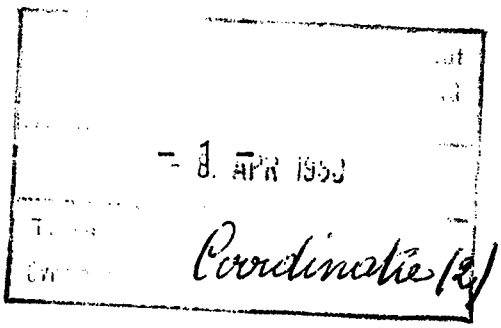
MTL.

L.7011/2.

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 26e januari 1960 door de Minister van Openbaar Onderwijs verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "tot wijziging van de gecoördineerde wetten op het lager onderwijs, de gecoördineerde wetten op het normaalonderwijs en de gecoördineerde wetten op het middelbaar onderwijs", zoals het op 10 en 17 februari 1960 werd gewijzigd door de Minister, heeft de 10e maart 1960 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Instruction publique, le 26 janvier 1960, d'une demande d'avis sur un projet de loi "modifiant les lois coordonnées sur l'enseignement primaire, les lois coordonnées sur l'enseignement normal et les lois coordonnées sur l'enseignement moyen", ainsi qu'il a été amendé par le Ministre les 10 et 17 février 1960, a donné le 10 mars 1960 l'avis suivant :

Het voorontwerp van wet, dat tijdens het onderzoek op de Raad van State tot tweemaal toe door de Regering is geamendeerd, heeft tot doel :

1° de diplomavereisten voor de benoeming tot onderwijzer in het lager- en bewaarschoolonderwijs van de Staat vast te stellen ;

2° de procedure te regelen voor de aanstelling van interimaire onderwijzers bij tekort aan onderwijzend personeel ;

3° de samenstelling van de centrale examencommissies op paritaire grondslag te regelen ;

4° de inrichting van het onderwijs soepeler te maken door de houders van zekere diploma's, die de akte van onderwijzer wensen te verkrijgen, bepaalde vrijstellingen te laten genieten ;

5° de wetsbepalingen betreffende de eisen inzake oprichting en afschaffing van Rijksnormaalscholen op te heffen ;

6° de bevoegdheid van de Koning en van de Minister inzake inrichting van de scholen en studiën nader te omschrijven ;

7° sommige bepalingen van de gecoördineerde wetten op het normaalonderwijs op te heffen om een nieuwe coördinatie met de wet van 29 mei 1959 te vergemakkelijken ;

8° de terminologie te wijzigen.

.../...

De Raad van State heeft de bepalingen van het voorontwerp en de amendementen van de Regering tot één geheel verwerkt. Dat die tekst ietwat verwrongen voorkomt, is hierdoor te verklaren, dat eensdeels zeer uiteenlopende onderwerpen worden behandeld en dat anderdeels de voorgestelde teksten zich moeilijk harmonisch laten opnemen in een gecoördineerde wetgeving waarvan de bouw door de wet van 29 mei 1959 vrij erg is ontredderd. In de onderwijswetgeving zal trouwens vroeg of laat orde moeten worden gebracht, hetzij door nieuwe coördinatie van de bijzondere wetten met de wet van 29 mei 1959, hetzij door codificatie.

De voornaamste, door de Raad van State aangebrachte wijzigingen worden hierna in het kort toegelicht :

1. <u>Aanstelling ad interim van houders van voldoend geachte bekwaamheidsbewijzen bij tekort aan onderwijzend personeel.</u>

Volgens het voorontwerp kunnen de Staat en de gemeenten, bij tekort aan onderwijzend personeel, een aanstelling ad interim verlenen aan houders van bekwaamheidsbewijzen welke door de Koning geacht worden te volstaan voor het uitoefenen van het ambt van onderwijzer of onderwijzeres in het lager en bewaarschoolonderwijs. De Raad van State heeft zich afgevraagd of deze regeling ook dan van toepassing zal zijn wanneer, ondanks het koninklijk besluit waarbij verklaard wordt dat er

.../...

algemenn schaarste aan onderwijzend personeel heerst, zodanig tekort feitelijk niet bestaat. Met andere woorden, kunnen houders van voldoend geachte bekwaamheidsbewijzen tot interimair worden aangesteld als zich kandidaten met het wettelijk vereiste diploma aanmelden ? De Regering heeft ontkennend geantwoord en haar voorontwerp op dat punt geamendeerd. De Raad heeft dit amendement opgenomen in zijn voorgestelde tekst die bepaalt, dat de voor tijden van personeelschaarste ontworpen regeling in het hierboven bedoelde geval geen toepassing zal vinden (artikel 15bis, § 4, in de gecoördineerde wetten op het lager onderwijs ingevoegd door artikel 1 van het voorontwerp).

2. Wijzigingen in de gecoördineerde wetten op het normaalonderwijs ter afschaffing van de overbodige bepalingen.

1° De Raad van State heeft bezwaren tegen de door de Regering voorgestelde opheffing van artikel 2, § 1, van de gecoördineerde wetten op het normaalonderwijs. Al is die bepaling een herhaling van artikel 3 van de wet van 29 mei 1959, de opheffing ervan zou hoofdstuk II van de gecoördineerde wetten verminken en een goed begrip van de andere bepalingen uit dat hoofdstuk in de weg staan. Bovendien zij opgemerkt, dat ook artikel 3 van de wet van 29 mei 1959, althans gedeeltelijk, dupleert met artikel 2, § 2, van de gecoördineerde wetten. Dat vraagstuk zou òf nu reeds volledíger, òf bij de eerstvolgende coördinatie opnieuw moeten worden bestudeerd.

.../...

2° In verband met de opheffing van artikel 1, § 2, zij opgemerkt, dat de bevoegdheid tot het oprichten van normaalscholen daarin uitdrukkelijk, doch in artikel 3 van de wet van 29 mei 1959 alleen stilzwijgend aan provincies en gemeenten is verleend.

3° Bij opheffing van de §§ 2 en 3 van artikel 3 van de gecoördineerde wetten op het normaalonderwijs blijft alleen nog § 1 over. Daar die bepaling aan de Konin zekere bevoegdheden verleent inzake inrichting van de scholen, kan ze met het nieuwe, door de Regering voorgestelde artikel 4, § 2, dat de onderscheiden bevoegdheden van de Koning en de Minister inzake regeling van de studies bepaalt, zeer goed verwerkt worden tot een nieuw artikel 4 van de gecoördineerde wetten. Van die gelegenheid is gebruik gemaakt om aan te geven welke overheid het reglement van orde der scholen opmaakt.

4° Artikel 4, § 1, van de gecoördineerde wetten waarbij de duur van de studies in de normaalscholen op een algemene manier wordt bepaald, komt in de plaats van artikel 3, § 1, als het nieuwe artikel 3 van de gecoördineerde wetten.

3. <u>Vrijstellingen.</u>

In artikel 47, dat in de gecoördineerde wetten op het normaalonderwijs ingevoegd wordt door artikel 3 van het voorontwerp, komt een § 3 voor betreffende het verlenen van vrijstellingen. Die bepaling, welke van toepassing is op degenen die aan of buiten de normaalscholen studeren, behoort niet thuis in het hoofdstuk betreffende de centrale examencommissies en kan best een afzonderlijk hoofdstuk vormen.

4. Terminologie.

Volgens het voorontwerp zouden in de gecoördineerde wetten op het normaalonderwijs de woorden "bewaarschoolonderwijzeres" en "lager onderwijzer en onderwijzeres onderscheidenlijk door "onderwijzeres aan een kleuterschool" en "onderwijzer en onderwijzeres aan een lagere school" worden vervangen.

Als reden geeft de Regering in de memorie van toelichting op, dat het woordje "lager" ongetwijfeld niet toepasselijk is op de meesters die onze jonge kinderen een vorming geven. Is het wel verantwoord ter wille van een nuance die tot nog toe niet als pejoratief werd gevoeld, een terminologie te wijzigen die onlangs nog door de wetgevende en door de uitvoerende macht is geijkt ? De woorden "lager onderwijzer" en "bewaarschoolonderwijzeres" worden immers gebruikt in artikel 38 van de wet van 29 mei 1959, dat een nieuw artikel 32 heeft ingevoegd in de wetten tot regeling van het lager onderwijs. Voorts worden de desbetreffende diploma's officieel "diploma van lager onderwijzer" en "diploma van bewaarschoolonderwijzeres" genoemd in het koninklijk besluit van 12 mei 1958.

Bovendien zou een wijziging in de terminologie niet alleen in de wetten op het normaalonderwijs maar in gans de onderwijswetgeving moeten worden aangebracht, waarbij dan nog ware na te gaan of de wet ook daar waar zij gewoon het woord "onderwijzers" gebruikt, geen wijziging zou behoeven.

.../...

5. Terugwerkende kracht.

Volgens de gemachtigde van de Minister is terugwerkende kracht alleen nodig voor artikel 15bis, § 4, dat door artikel 1 van dit ontwerp in de gecoördineerde wetten op het lager onderwijs wordt ingevoegd, zodat het geen nut heeft alle bepalingen van het voorontwerp tot 1 september 1959 te laten terugwerken.

De Regering wil daarmede de aanstellingen ad interim die bij toepassing van de omzendbrief van 27 mei 1959 werden verricht, regulariseren. Terugwerkende kracht is hier te verantwoorden in zover de uitvoerende macht voor overmacht stond en geen afbreuk wordt gedaan aan de verkregen rechten van kandidaten met het wettelijk vereist diploma.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE GECOÖRDINEERDE WETTEN OP HET LAGER ONDERWIJS, DE GECOORDINEERDE WETTEN OP HET NORMAALONDERWIJS EN DE GECOORDINEERDE WETTEN OP HET MIDDELBAAR ONDERWIJS.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Op de voordracht van Onze Minister van Openbaar Onderwijs,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Openbaar Onderwijs is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I. - WIJZIGING IN DE GECOORDINEERDE WETTEN OP HET LAGER ONDERWIJS.

Artikel 1.-

In de wetten op het lager onderwijs, gecoördineerd op 20 augustus 1957, wordt een artikel 15bis ingevoegd, luidend als volgt :

"Artikel 15bis.-

§ 1. Niemand kan worden benoemd :

1° in het ambt van onderwijzer of hoofdonderwijzer bij het lager onderwijs, tenzij hij het diploma van onderwijzer aan een lagere school bezit ;

2° in het ambt van onderwijzeres of hoofdonderwijzeres bij het bewaarschoolonderwijs, tenzij zij een diploma van bewaarschoolonderwijzeres bezit.

§ 2. De Koning bepaalt onder welke voorwaarden:

1° de houders van het diploma van geaggregeerde van het lager secundair onderwijs kunnen worden benoemd in het ambt van onderwijzer of hoofdonderwijzer bij het lager onderwijs ;

2° de houders van het diploma van bewaarschoolonderwijzeres kunnen worden benoemd in het ambt van onderwijzeres aan een lagere school.

.../...

§ 3. De in de §§ 1 en 2 genoemde bekwaamheidsbewijzen moeten uitgereikt zijn, hetzij door een van Staatswege ingerichte, gesubsidieerde of erkende normaalschool, hetzij door een van Regeringswege ingestelde examencommissie.

§ 4. Bij tekort aan onderwijzend personeel kunnen de ambten van onderwijzer bij het lager onderwijs en van onderwijzeres bij het bewaarschoolonderwijs ad interim uitgeoefend worden door houders van bekwaamheidsbewijzen die de Koning voldoende acht.

De Koning bepaalt tijdens welke periode en eventueel in welke streek een tekort bestaat.

Deze bepalingen gelden niet voor de aan normaalschoden verbonden oefenscholen.

Zij zijn evenmin van toepassing wanneer, ondanks het tekort aan onderwijzend personeel, een houder van een der in de §§ 1 of 2 genoemde diploma's kandidaat is voor de betrekking waarin moet worden voorzien.

§ 5. De Koning bepaalt welke bekwaamheidsbewijzen vereist zijn voor de uitoefening van het ambt van bijzonder leermeester belast met het geven van onderricht in bepaalde vakken van het leerplan.

§ 6. Behoudens afwijking toegestaan door de Koning, moeten de leden van het personeel van het bewaarschool- en lager onderwijs de Belgische nationaliteit bezitten.

.../...

Artikel 2.-

Artikel 29 van dezelfde gecoördineerde wetten wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 29.- De leden van het personeel van het gemeentelijk bewaarschoolonderwijs en van het gemeentelijk lager onderwijs worden gekozen uit de houders van een der in artikel 15bis genoemde bekwaamheidsbewijzen of diploma's.

Zij leggen de eed af, voorgeschreven bij artikel 2 van het decreet van 20 juli 1831, en mogen alleen dan van hun ambt afzien wanneer zij het een maand vooraf hebben opgezegd".

HOOFDSTUK II. - WIJZIGINGEN IN DE GECOORDINEERDE WETTEN OP HET NORMAALONDERWIJS.

Artikel 3.-

Artikel 3 van de wetten op het normaalonderwijs, gecoördineerd op 30 april 1957, wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 3.- De eigenlijke studiën duren ten minste drie jaar in de normaalscholen voor bewaarschoolonderwijzeressen, vier jaar in de lagere normaalscholen en twee jaar in de middelbare normaalscholen".

.../...

Artikel 4.-

Artikel 4 van dezelfde gecoördineerde wetten wordt door de volgende bepaling vervangen :

"Artikel 4.-

§ 1. De inrichting van de normaalscholen wordt geregeld door de Koning. De Minister van Openbaar Onderwijs maakt het huishoudelijk reglement van die scholen op. Dat reglement waarborgt de leerlingen volstrekte eerbeid voor de gewetensvrijheid.

§ 2. De Koning bepaalt de reglementen voor elk der graden van het normaalonderwijs, stelt de eisen inzake toelating der leerlingen en hun overgang van het ene studiejaar naar het andere vast en deelt de leerstof in volgens de klassen, afdelingen, graden en andere onderverdelingen. Hij treft de nodige maatregelen tot verbetering en uitbreiding van het Rijksonderwijs.

De Minister van Openbaar Onderwijs stelt de nadere regelen voor de inrichting der leergangen en examens, bepaalt het omstandig leerplan en schrijft de vormen van en de vermeldingen op de diploma's en getuigschriften voor".

.../...

Artikel 5.-

Artikel 10, 6°, van dezelfde gecoördineerde wetten wordt opgeheven.

Artikel 6.-

Artikel 47 van dezelfde gecoördineerde wetten wordt door de volgende bepalingen vervangen :

"Artikel 47.-

§ 1. De kandidaten die niet aan een door de Staat ingerichte, gesubsidieerde of erkende normaalschool studeren, kunnen het diploma van bewaarschoolonderwijzeres, van onderwijzer aan een lagere school of van geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs behalen, door examens af te leggen voor commissies die door de Regering worden ingericht en waarin leden zitting hebben die voor de ene helft uit het Rijksonderwijs, voor de andere helft uit het gesubsidieerd onderwijs worden gekozen.

§ 2. Voor deze commissies moeten ten minste twee examens worden afgelegd met een tussentijd van ten minste een jaar en lopend over het volledige leerplan der overeenkomstige normaalscholen.

§ 3. Inrichting en werkwijze van die examencommissies worden bij koninklijke besluiten vastgesteld".

.../...

Artikel 7.-

Hoofdstuk XII van dezelfde gecoördineerde wetten, opgeheven bij de wet van 29 mei 1959, wordt opnieuw ingevoegd met de volgende tekst :

"HOOFDSTUK XII.-VRIJSTELLINGEN.

Artikel 49.- Voor het verkrijgen van het diploma van bewaarschoolonderwijzeres, van onderwijzer aan een lagere school of van geaggregeerde voor het lager middelbaar onderwijs kunnen de examinandi die bewijzen dat zij in België of in het buitenland met goed gevolg examens hebben afgelegd, gelijkwaardig met de in de normaalscholen ingerichte, door de Koning bij algemene bepaling vrijgesteld worden :

1° van de ondervraging over bepaalde vakken van het examenprogramma ;

2° van de naleving van de voorschriften betreffende de duur van de studiën ;

3° van de naleving van de voorschriften betreffende het aantal voor de centrale examencommissies af te leggen examens".

HOOFDSTUK III.- SLOTBEPALINGEN.

Artikel 8.-

In artikel 1, § 1, tweede en derde lid, in artikel 10, 1°, a, van de wetten op het normaalonderwijs, gecoördineerd op 30 april 1957, en in artikel 12, vierde lid, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van de wetgeving betreffende het bewaarschoolonderwijs,

/

het lager, middelbaar, normaal-, technisch en kunst-onderwijs, alsook in alle andere wetsbepalingen worden de woorden "middelbare normaalscholen" vervangen door de woorden "secundaire normaalscholen".

Artikel 9.-

Artikel 3, § 5, van de op 30 april 1957 gecoördineerde wetten op het middelbaar onderwijs, zoals het gewijzigd is bij de wet van 10 april 1958, wordt opgeheven.

Artikel 10.-

Artikel 15bis, § 4, door artikel 1 van deze wet ingevoegd in de gecoördineerde wetten op het lager onderwijs, heeft uitwerking op 1 september 1959.

Gegeven te ,

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Openbaar Onderwijs,

L'avant-projet de loi, amendé deux fois par le Gouvernement au cours de son examen par le Conseil d'Etat, a pour but :

1° de fixer les conditions de diplôme requises en vue de la nomination des instituteurs dans l'enseignement primaire et gardien de l'Etat;

2° d'organiser la procédure de désignation intérimaire d'instituteurs en cas de pénurie de personnel enseignant;

3° de régler la composition des jurys centraux sur une base paritaire;

4° d'apporter plus de souplesse dans l'organisation de l'enseignement en prévoyant que les porteurs de certains diplômes qui désirent obtenir le diplôme d'instituteur pourront bénéficier de dispenses;

5° d'abroger les dispositions légales concernant les conditions de création et de suppression des écoles normales de l'Etat;

6° de préciser les pouvoirs du Roi et du Ministre pour régler l'organisation des écoles et des études;

7° d'abroger certaines dispositions des lois coordonnées sur l'enseignement normal, en vue de faciliter une nouvelle coordination avec la loi du 29 mai 1959;

8° de modifier la terminologie.

Le Conseil d'Etat a regroupé les diverses dispositions de l'avant-projet ainsi que les amendements présentés par le Gouvernement en un seul texte. Sa présentation un peu déjetée s'explique, d'une part, par la diversité des objets traités, d'autre part, par la difficulté d'intégrer les textes proposés de manière harmonieuse dans une législation coordonnée dont la structure a été fort bouleversée par la loi du 29 mai 1959. Il conviendra d'ailleurs de remettre tôt ou tard de l'ordre dans la législation sur l'enseignement, soit en recoordonnant les diverses lois particulières avec la loi du 29 mai 1959, soit en établissant une codification.

Les principales modifications apportées par le Conseil d'Etat sont commentées brièvement ci-après :

1. Désignation intérimaire de porteurs de titres de capacité jugés suffisants, en cas de pénurie de personnel enseignant.

L'avant-projet prévoyait qu'en cas de pénurie de personnel enseignant, l'Etat et les communes pourraient désigner intérimairement les porteurs de titres de capacité jugés suffisants par le Roi pour exercer les fonctions d'instituteur et d'institutrice dans l'enseignement primaire et gardien. Le Conseil d'Etat s'est demandé si ce régime s'appliquerait lorsque, malgré l'arrêté royal décrétant de manière générale l'état de pénurie, il n'y aurait pas, en fait, de pénurie. En d'autres termes, pourrait-on procéder à la désignation intérimaire de porteurs de titres de capacité jugés

.../...

suffisants lorsqu'un candidat porteur des diplômes légalement requis se présenterait ? Le Gouvernement a répondu par la négative à cette question et a amendé son avant-projet sur ce point. Cette précision a été apportée dans le texte proposé par le Conseil d'Etat, qui prévoit que le régime envisagé en cas de pénurie ne s'appliquera pas dans l'hypothèse visée ci-dessus (article 15bis, § 4, introduit dans les lois coordonnées sur l'enseignement primaire par l'article 1er de l'avant-projet).

2. Modifications apportées aux lois coordonnées sur l'enseignement normal afin de supprimer des dispositions superflues.

1° Le Conseil d'Etat formule des objections quant à l'abrogation, proposée par le Gouvernement, de l'article 2, § 1er, des lois coordonnées sur l'enseignement normal. Cette disposition fait double emploi, en effet, avec l'article 3 de la loi du 29 mai 1959. La suppression de l'article 2, § 1er, décapite le chapitre II des lois coordonnées et rend malaisée la compréhension des dispositions suivantes. Il y a lieu d'observer, en outre, que l'article 3 de la loi du 29 mai 1959 fait également en partie double emploi avec l'article 2, § 2, des lois coordonnées. Ce problème devrait être, soit traité dès à présent de manière plus complète, soit revu lors de la prochaine coordination.

.../...

2° En ce qui concerne l'abrogation de l'article 1er, § 2, il faut observer que le pouvoir de créer des écoles normales qui est reconnu expressément aux provinces et aux communes par ce texte, ne l'est qu'implicitement par l'article 3 de la loi du 29 mai 1959.

3° L'abrogation des §§ 2 et 3 de l'article 3 des lois coordonnées sur l'enseignement normal laisse subsister un paragraphe 1er isolé. Comme cette disposition concerne l'attribution de pouvoirs au Roi pour l'organisation des écoles, il a paru opportun de la fusionner avec le nouvel article 4, § 2, proposé par le Gouvernement, qui détermine les pouvoirs respectifs du Roi et du Ministre en matière d'organisation des études, et de former un nouvel article 4 des lois coordonnées. On a saisi cette occasion pour préciser quelle est l'autorité qui établit le règlement d'ordre intérieur des écoles.

4° L'article 4, § 1er, des lois coordonnées fixant de manière générale la durée des études dans les écoles normales prend la place de l'article 3, § 1er, et devient l'article 3 nouveau des lois coordonnées.

3. Dispenses.

L'article 47, introduit dans les lois coordonnées sur l'enseignement normal par l'article 3 de l'avant-projet, comprenait un § 3 relatif à l'octroi de dispenses. Cette disposition,applicable aux étudiants qui font

leurs études dans les écoles normales ou en dehors des écoles normales, n'était pas à sa place dans le chapitre relatif aux jurys centraux. Il a paru préférable d'en faire un chapitre séparé.

4. Terminologie.

L'avant-projet propose de remplacer, dans les lois coordonnées sur l'enseignement normal, les mots "institutrice gardienne" par "institutrice d'école gardienne" et les mots "instituteur et institutrice primaire" par les mots "instituteur et institutrice d'école primaire".

La raison invoquée par le Gouvernement, dans l'exposé des motifs, pour justifier l'appellation nouvelle est que "les maîtres qui forment nos jeunes enfants ne sont certainement pas "primaires". Cette nuance péjorative, qui n'a pas été aperçue jusqu'ici, justifie-t-elle une modification d'une terminologie consacrée encore récemment par le législateur et le pouvoir exécutif? Les mots "instituteurs primaires" et "institutrices gardiennes" ont, en effet, été utilisés par l'article 38 de la loi du 29 mai 1959, qui a introduit un nouvel article 32 dans les lois organiques sur l'enseignement primaire et le diplôme est officiellement qualifié de "diplôme d'instituteur primaire" et de "diplôme d'institutrice gardienne" par l'arrêté royal du 12 mai 1958.

.../...

Au surplus, une modification dans la terminologie ne pourrait être limitée aux lois sur l'enseignement normal mais étendue de manière uniforme à toute la législation sur l'enseignement. Il faudrait s'assurer aussi que la loi ne devrait pas être modifiée là où elle utilise simplement le mot "instituteurs".

5. Rétroactivité.

D'après le délégué du Ministre, seul l'article 15bis, § 4, introduit dans les lois coordonnées sur l'enseignement primaire par l'article 1er du projet, doit avoir un effet rétroactif. Il est, dès lors, inutile de prévoir que toutes les dispositions de l'avant-projet produiront leurs effets le 1er septembre 1959.

L'intention du Gouvernement est de régulariser les désignations intérimaires d'instituteurs de complément qui ont été faites par application de la circulaire du 27 mai 1959. L'effet rétroactif donné au projet se justifie dans la mesure où le pouvoir exécutif s'est trouvé dans un cas de force majeure et pour autant qu'il ne soit pas porté atteinte aux droits acquis par les candidats porteurs des titres légalement requis.

.../...

PROJET DE LOI MODIFIANT LES LOIS COORDONNEES SUR L'ENSEIGNEMENT PRIMAIRE, LES LOIS COORDONNES SUR L'ENSEIGNEMENT NORMAL ET LES LOIS COORDONNEES SUR L'ENSEIGNEMENT MOYEN.

BAUDOUIN, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Instruction publique,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Notre Ministre de l'Instruction publique est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

CHAPITRE Ier. MODIFICATIONS AUX LOIS COORDONNEES SUR L'ENSEIGNEMENT PRIMAIRE.

Article 1er.-

Un article 15bis, rédigé comme suit, est inséré dans les lois sur l'enseignement primaire, coordonnées le 20 août 1957 :

.../...

"Article 15bis.

§ 1er. Nul ne peut être nommé :

1° aux fonctions d'instituteur ou d'instituteur en chef dans l'enseignement primaire sans être porteur du diplôme d'instituteur d'école primaire;

2° aux fonctions d'institutrice ou d'institutrice en chef dans l'enseignement gardien sans être porteur du diplôme d'institutrice d'école gardienne.

§ 2. Le Roi détermine les conditions auxquelles:

1° les porteurs du diplôme d'agrégé de l'enseignement secondaire inférieur peuvent être nommés aux fonctions d'instituteur ou d'instituteur en chef dans l'enseignement primaire;

2° les porteurs du diplôme d'institutrice d'école gardienne peuvent être nommés aux fonctions d'institutrice d'école primaire.

§ 3. Les titres visés aux §§ 1er et 2 doivent avoir été conférés soit par une école normale organisée, subventionnée ou reconnue par l'Etat, soit par un jury institué par le Gouvernement.

§ 4. En cas de pénurie de personnel enseignant, les fonctions d'instituteur dans l'enseignement primaire et d'institutrice dans l'enseignement gardien peuvent être exercées intérimairement par les porteurs de titres de capacité jugés suffisants par le Roi.

.../...

Le Roi détermine pendant quelle période et éventuellement dans quelle région il y a pénurie.

Ces dispositions ne sont pas applicables aux écoles d'application annexées aux écoles normales.

Elles ne sont pas applicables non plus lorsque, malgré l'Etat de pénurie, un porteur d'un des diplômes visés au § 1er ou au § 2 est candidat à l'emploi auquel il y a lieu de pourvoir.

§ 5. Le Roi fixe les titres requis pour l'exercice des fonctions de maître spécial chargé de l'enseignement de certaines matières du programme.

§ 6. Sauf dérogation accordée par le Roi, les membres du personnel des enseignements gardien et primaire doivent être de nationalité belge".

Article 2.-

L'article 29 des mêmes lois coordonnées est remplacé par la disposition suivante :

"Article 29.- Les membres du personnel de l'enseignement gardien communal et de l'enseignement primaire communal sont choisis parmi les porteurs d'un des titres ou diplômes visés à l'article 15bis.

Ils prêtent le serment prescrit par l'article 2 du décret du 20 juillet 1831 et ne peuvent renoncer à leurs fonctions que moyennant un préavis d'un mois".

.../...

CHAPITRE II. - MODIFICATIONS AUX LOIS COORDONNEES SUR L'ENSEIGNEMENT NORMAL.

Article 3.-

L'article 3 des lois sur l'enseignement normal, coordonnées le 30 avril 1957, est remplacé par la disposition suivante :

"Article 3.- La durée des études proprement dites est au moins de trois années dans les écoles normales gardiennes, de quatre années dans les écoles normales primaires et de deux années dans les écoles normales secondaires".

Article 4.-

L'article 4 des mêmes lois coordonnées est remplacé par la disposition suivante :

"Article 4.-

§ 1er. L'organisation des écoles normales est réglée par le Roi. Le Ministre de l'Instruction publique établit le règlement d'ordre intérieur de ces écoles. Ce règlement assure aux élèves le respect absolu de la liberté de conscience.

§ 2. Le Roi arrête les règlements de chacun des degrés de l'enseignement normal, détermine les conditions exigées tant pour l'admission des élèves que pour leur passage d'une année d'études à l'autre, répartit l'enseignement des matières en classes, sections, degrés ou en autres subdivisions. Il prend toutes mesures propres à améliorer et à développer l'enseignement de l'Etat.

Le Ministre de l'Instructipn publique détermine les modalités d'organisation des cours et des examens, arrête le programme détaillé des études et fixe les formes et mentions des diplômes et certificats".

Article 5.-

L'article 10, 6°, des mêmes lois coordonnées est abrogé.

Article 6.-

L'article 47 des mêmes lois coordonnées est remplacé par les dispositions suivantes :

"Article 47.

§ 1er. Les candidats qui font leurs études en dehors d'une école normale organisée, subventionnée ou reconnue par l'Etat peuvent obtenir le diplôme d'institutrice d'école gardienne, d'instituteur d'école primaire ou d'agrégé de l'enseignement secondaire inférieur en subissant des examens devant des jurys organisés par le Gouvernement et comprenant des membres choisis pour moitié dans l'enseignement de l'Etat et pour moitié dans l'enseignement subventionné.

§ 2. Les examens devant ces jurys comportent au moins deux épreuves qui doivent être subies à un an d'intervalle au moins et qui portent sur le programme d'études complet des écoles normales correspondantes.

§ 3. L'organisation et le fonctionnement de ces jurys sont établis par des arrêtés royaux".

Article 7.-

Le chapitre XII des mêmes lois coordonnées, abrogé par la loi du 29 mai 1959, est rétabli dans la rédaction suivante :

"CHAPITRE XII. - DISPENSES.

Article 49.- Pour l'obtention des diplômes d'institutrice d'école gardienne, d'instituteur d'école primaire ou d'agrégé de l'enseignement secondaire inférieur, les récipiendaires qui justifient avoir subi avec succès en Belgique ou à l'étranger des examens équivalents à ceux qui sont organisés dans les écoles normales peuvent être dispensés par le Roi, par voie de disposition générale :

1° de l'interrogation sur certaines matières du programme des examens;

2° de l'observation des prescriptions relatives à la durée des études;

3° de l'observation des prescriptions relatives au nombre des épreuves à subir devant les jurys centraux".

CHAPITRE III. - DISPOSITIONS FINALES.

Article 8.-

A l'article 1er, § 1er, alinéas 2 et 3, à l'article 10, 1°, a, des lois sur l'enseignement normal, coordonnées le 30 avril 1957, et à l'article 12, alinéa 4, de la loi du 29 mai 1959 modifiant la législation relative à l'enseignement gardien, primaire, normal, moyen, technique et artistique, ainsi que dans toutes

autres dispositions légales, les mots "écoles normales moyennes" sont remplacés par les mots "écoles normales secondaires".

Article 9.-

L'article 3, § 5, des lois sur l'enseignement moyen, coordonnées le 30 avril 1957, modifié par la loi du 10 avril 1958, est abrogé.

Article 10.-

L'article 15bis, § 4, inséré dans les lois coordonnées sur l'enseignement primaire par l'article 1er de la présente loi, produit ses effets le 1er septembre 1959.

Donné à , le

PAR LE ROI :

Le Ministre de l'Instruction publique,

De kamer was samengesteld uit

de Heren : A.VRANCKX, raadsheer van State, voorzittter,
G.VAN BUNNEN, raadsheren van State,
K.MEES, conseillers d'Etat,
J.LIMPENS, bijzitters van de afdeling wetgeving,
R.DERYCKE, assesseurs de la section de législation,

Mevrouw : J.DE KOSTER, adjunct-griffier, griffier.

La chambre était composée de

Messieurs: conseiller d'Etat, président,
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.K.MEES.

Het verslag werd uitgebracht door de H.J.SAROT, substituut.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M.K.MEES.

Le rapport a été présenté par M.J.SAROT, substitut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J.DE KOSTER.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) A.VRANCKX.